

VÅRT LAXÅ

En tidning för dig som bor i Laxå
kommun #1/2020

Dialog med
medborgarna
för social
hållbarhet

Sidorna 6-7

Tjejer
tar ton

Sidorna 8-9

Hopp finns i en svår tid

Den här våren är en prövningarnas tid. Vem kunde i början av året tro att en pandemi skulle sätta klorna i vårt samhälle och sätta sin prägel på mänsklig samvaro, kommunal verksamhet och näringsliv?

Coronakrisen utmanar oss! Men med viss tillfredsställelse kan jag samtidigt konstatera, när jag läser i det här numret av Vårt Laxå, att livet i kommunen rullar på. Inte som vanligt, men glädjeämnen finns!

Som att Amer Kazaber och Amal Obeid har gjort sitt livs satsning i Laxå och öppnat en livsmedelsbutik i hörnet Postgatan-Tavernagatan!

Som att Emelie Alexandersson öppnar e-sportkafé vid Centrumtorget!

Som att Hjalmarssons som första familj flyttat in i det sjönära Västra Laxsjön!

Som att årskurs 7-eleverna Alina Winberg och Wilma Rajala tar sånglektioner i vår egen Kulturskola och att några elever från mellanstadiet på Centralskolan nu sätter ihop en nummerrevy!

Varje dag kämpar samtidigt Laxå kommuns fantastiska personal i vård, omsorg, skola och förskola med de svårigheter som

Covid 19 för med sig. Jag är full av beundran!

Vi gör vårt bästa och hoppas att ansträngningarna leder till att vi tar oss igenom svårigheterna!

Bo Rudolfsson (KD) kommunstyrelsens ordförande

Coronakrisen: Beundran för kommunanställdas arbete

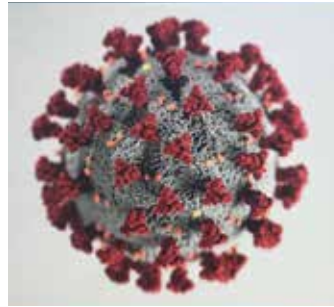
Covid-19 har satt sin prägel på så gott som all mänsklig och samhälllig aktivitet våren 2020. En pandemi pågår, som var och en har att förhålla sig till i världen, i Sverige och i Laxå kommun.

– Sedan Coronakrisen bröt ut för två månader sedan har den präglat all verksamhet inom kommunledningen, säger Harry Lundin, kommunchef.

Kommunens krisledningsgrupp träffas regelbundet för att stämma av nuläge och fatta beslut om åtgärder och insatser, så kallade stabsgenomgångar. För att få struktur och ordning på arbetet använder vi en metod som är framtagen av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och som i sin tur bygger på en NATO-standard.

– Vi träffas flera gånger i veckan för att informera oss om vad som händer och vidta åtgärder efter det.

Arbetet är inriktat mot tre mål: att begränsa smittspridningen,

Covid 19-viruset i närbild.

säkra bemanningen i kommunens olika verksamheter och säkra arbetsmiljön för dem som arbetar i vården, omsorgerna och i skolan.

Harry Lundin är full av beundran för de insatser som kommunens personal gör och vill berömma alla medarbetare:

– De anställda utför ett fantastiskt jobb, ställer upp och ställer om snabbt och möter utmaningarna som kommer. Under den här tiden har vi varit kort om personal med många sjukskrivningar som är ofrånkomliga eftersom vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Åtgärderna har inneburit att smittspridningen i skrivande stund hållits i schack och att ingen smitta kommit in i omsorgs- och äldreboenden.

Hemtjänsten har dock drabbats med några fall.

– Vi hoppas på att arbetet ger fortsatt resultat och att vi dessutom kan se till att vi får nog tillgång till skyddsutrustning. Glädjande att se är hur krisen föder enskilda initiativ för vårt gemensamma bästa: här har fler Laxåföretag bidragit på ett fantastiskt sätt och skänkt skyddsutrustning!

Öppenhet och transparens, internt inom kommunen och utåt mot kommuninvånarna, är a och o.

– Oron är stor och för att möta den går vi via kommunens Facebooksida ut med daglig information om läget. Där kan man också reagera på det som händer och ställa frågor. Vi försöker besvara inläggen så fort vi kan.

Coronakrisens påverkan på samhället går ännu inte att överblicka. Krisen slår oerhört hårt mot både stora och små företag i Laxå kommun. Några som drabbas är restauranger. Kommunen har försökt bidra något för att lindra svårigheterna genom att dela ut 1 400 lunchkuponger till kommunens medarbetare.

– Förhoppningsvis planar smittspridningen ut i sommar.

Förstasidesbilden:

Alina Winberg och Wilma Rajala i årskurs 7 på Centralskolan tar sånglektioner i Kulturskolan. De lär sig andningsteknik och tränar upp förmågan att ta de högre tonerna i tonskalan. På repertoaren står helst lite mer poppiga låtar. Foto: Selfie

VÅRT LAXÅ

Tidning utgiven av Laxå kommun
Ansvarig utgivare: Harry Lundin.
Redaktionskommitté: Harry Lundin, Hans Traav, Per Molin, Tomas Dahlberg och Sofie Nordenhaag Law
Produktion: Axelsson & Jansson Media AB, text och foto, EC Media AB, layout och redigering.

Tryck: Princo Welins, Örebro.
Kontakt: Laxå kommun, Postgatan 2–4, 695 80 Laxå, tel: 0584-47 31 00, hemsida: www.laxa.se
 Nästa nummer utkommer i oktober 2020.

Trygg kommun är målet för brottsförebyggande arbete

Mätningar visar att Laxå kommun har låg brottslighet och hög upplevd trygghet jämfört med kommuner i övriga landet. Brottsligheten har dessutom sjunkit de senaste åren.

För att öka tryggheten pågår ett brottsförebyggande arbete under ledning av kommunens eget lokala Brottsförebyggande råd, BRÅ.

Här ingår kommunpolisen Julia Höglund, Mats Scherp, chef för lokalpolisområdet Hallsberg, Harry Lundin, kommundirektör och Pierre Sahlin,

chef för individ- och familjeomsorgen. De träffas regelbundet för att diskutera vad som händer runt om i kommunen.

– De åtgärder vi vill göra och de metoder vi arbetar med ska vila på en vetenskaplig grund baserad på kriminologisk forskning, säger Harry Lundin. Ett grundläggande fokus är att se till att våra barn och unga får en bra start i livet.

Då är det förebyggande arbete som gäller. Här har familjecentralen och skolan viktiga roller i samverkan med socialförvaltningen. Att se och möta riskfaktorer är a och o, liksom

ett bra och nära samarbete med polisen.

Laxå kommun har tillsammans med polisen avgett ett medborgarlöfte. Här ingår att prioritera polisens närvaro lokalt för att synas och skapa trygghet och för att ingripa mot brottsaktiva.

Laxå kommun och polisen lovar dessutom att medverka i olika informationskampanjer när det gäller brott mot äldre, stöld och inbrott, samt samverka med trygghetsvandringar och utökad grannsamverkan.

Det nuvarande medborgar-

löftet gäller till den sista juni i år och arbetet med att förnya det har startat.

– Vi arbetar efter vår handlingsplan och målet för vårt brottsförebyggande arbete är ett tryggt Laxå. Dit ska våra åtgärder leda.

FAKTA

Mål för brottsförebyggande arbete:

Genom att ge alla barn som växer upp i Laxå kommun en bra start i livet, begränsa tillgängligheten till brottsobjekt och arbeta med trygghetsskapande åtgärder, skapar vi ett samhälle som upplevs som tryggt att bo och verka i.

Poliserna populära besökare på torget

När polisen parkerar på Laxå torg kommer människor fram för att prata. Flera personer sluter upp när områdespoliserna Linda Stridh och Jonas Björndahl klivit ur sin bil och börjar patrullera bort mot Ica och Systembolaget.

– Att folk kommer fram till oss och söker kontakt är det roliga med det här jobbet, säger Linda Stridh. Det visar att vi har ett förtroende bland medborgarna.

Områdespoliserna är stationerade i Askersund och kommer till Laxå kommun regelbundet, någon gång i veckan, för att ge folk möjlighet till direktkontakt och för att synas på orten.

– Att vi är på plats är viktigt, säger Jonas Björndahl, det medverkar till att förebygga brott.

Linda och Jonas framhåller samtidigt att det är allas ansvar att hjälpa till i brottsförebyggande arbete. Allmänheten kan hjälpa till genom att vara observanta och hör av sig om man vill berätta något på telefon 114 14 eller via polisens hemsida.

För att sprida information till ungdomar om lag och rätt träffar områdespoliserna eleverna i årskurs 8.

– Då bekantar vi oss med de unga och berättar om vårt arbete och om vad det innebär av skyldigheter och ansvar att bli äldre och myndig.

Linda Stridh är områdespolis i Laxå och Askersund.

Hjalmarssons yngste, Oskar, kom till världen dagen efter det att familjen flyttat in i sitt nya hus.

Syskonen Hjalmarsson, Manne, Hannes och Alma är först på plats vid Västra Laxjön.

Här ska det bli altan med bästa läge mot sjön.

Matbord med utsikt över Västra Laxjön och plats för alla i familjen. Från Alma, minste mellanbror Hannes, pappa Tomas och störste mellanbror

Familjen Hjalmarsson först i

Adressen är Hägervägen 15 i Västra Laxsjön. Än finns inga grannar så långt ögat når, andra än storlommen, knippan och fiskgjusen som häckar runt sjöns stränder.

Familjen Hjalmarsson är först på plats i sin alldeles nybyggda villa med utsikt över vajande tallar och solglitrande vatten.

– Det är helt fantastiskt att vakna på morgonen och titta ut över den finaste natur man

kan tänka sig, säger Tomas, som byggt huset i stort sett på egen hand.

Hjalmarssons flyttade in i huset den 27 februari. Dagen efter kom lille Oskar till världen, som sexa i syskonskaran, bestående av halvsyskonen Tobias och Emelie, 17 respektive 15 år, storsyster Alma, 5 år och storebröderna Manne, 4 år och Hannes, 2 år.

Huset är lagom stort, 150

kvadratmeter, och rymmer var sitt sovrum till de fyra yngsta barnen, ett stort vardagsrum, ett öppet kök och föräldrasovrummet.

Grand danois-hunden Ebba, 1 år, har sin säng i ett hörn av stora rummet och katterna Frasse och Mysan sitt tillhåll i hörnet mitt emot.

Än återstår bygget av garage, förrådsutrymmen och altan mot sjön.

– Vi hade ju så bråttom med att komma in i huset innan Oskar skulle födas, säger Elin.

Med nöd och näppe hann familjen flytta från ett tillfälligt boende en trappa upp hos Elins föräldrar innan det var dags. Den villa de tidigare bodde i hade de sålt redan i augusti.

– Precis i samma veva som vi förstod att vi skulle få ett barn till!

vänster: hunden Ebba, mamma Elin med minstebror Oskar i knät, storsyster Manne.

Västra Laxsjön

Det blev för snickaren Tomas att sätta till kvällar och helger för att driva på bygget.

– Vi grävde i oktober, reste väggarna den 13 november och installerade värmen i slutet av januari.

Elin och Tomas Hjalmarsson är lyckliga över sitt nya hem.

– Det är ett underbart läge, säger Tomas. Det var självklart för oss att satsa på Västra Laxsjön när vi bestämde oss för att

bygga eget. Vi har 100 meter till en jättefin badstrand!

FAKTA

Det är Mellansjö Bygg

som äger tomterna vid Västra Laxsjön. Elva återstår att bebyggas och köparna får själva bestämma hur stort hus de vill ha, upp till 300 kvadratmeter. Inga tvåvåningshus tillåts. Det går även bra att bygga sitt fritidshus i området.

Rent som aldrig förr med avjoniserat vatten

Det blir renare kläder än någonsin när Laxå kommun tvättar personalens och brukarnas kläder utan tvätt- och sköljmedel. Knepet är att använda avjoniserat vatten.

– Som första kommun i Mellansverige har vi vår egen anläggning och använder enbart det avjoniserade vattnet i våra maskiner, säger Heléne Flyckt, enhetschef.

Lokal och Miljöservice har tidigare, sedan 2015, städlat med avjoniserat vatten, men sedan årsskiftet är anläggningen utbyggd och nu är det enbart det behandlade vattnet som gäller.

–Vi är väldigt nöjda, kläder och städmaterial blir helt rena och luktfria och väldigt mjuka att ta i.

Tvätteriets anläggning tar in vanligt kranvatten som går igenom en filtrering där kalk, metaller, salter och andra föroreningar tas bort. När vattnet kommer i kontakt med smutsen attraherar det orenheter för att återställa sin naturliga

balans. Sedan torkar ytan av sig själv, utan fläckar och avlagringar. Det ultrarena vattnet har lägre ytspänning och kan tränga in i smuts och lösa upp det mer effektivt än vanligt vatten med rengöringsmedel.

– Tidigare använde vi över 2 000 kilo tvättmedel och mer än 600 liter sköljmedel. Den besparingen visar att investeringen i det avjoniserade vattnet betalar sig snart. Dessutom får vi en miljövinna och nöjda brukare och personal.

Lokal och Miljöservice tillverkar även sitt egna desinficeringsmedel.

– Under tiden med coronasmittan desinficerar kommunens städenhet varje dag allt, toaletter, ledstänger, dörrhandtag och andra ytor där vi städar.

Tvättanläggningen kostade 200 000 kronor plus installationskostnad.

Heléne Flyckt.

Trhas Tekie och Haara Abd Elmi arbetar på tvätteriet och har bara gott att säga om det nya sättet att tvätta.

Projektledaren Linda Wallgren om Livskvalitet i landet Laxå

Laxå kommuns löfte är "Här blir du sedd!" Löftet har olika dimensioner: det syftar till att i en liten kommun har människor närhet till varandra och har möjlighet att känna att man inte bara är en i mängden.

Nära förknippad med Laxå kommuns värdegrund betyder löftet även att man ska känna sig sedd i kommunens verksamheter. Ett trovärdigt löfte är ett övergripande mål och en ledstjärna som även ska ha nära koppling till beslutsfattandet i Laxå kommun.

Därför har Laxå kommun inlett ett arbete för att göra medborgarna delaktiga i att rita kartan för kommunens utveckling. Projektet Livskvalitet i landet Laxå bjuder in kommuninvånarna att sätta ord på livsvillkoren i Laxå kommun och vilka frågor som är speciellt viktiga att samtala vidare om.

Vad är ett gott liv för dig? Det är en fråga som ingen annan kan svara på, livskvalitet är din subjektiva upplevelse av ditt liv. Det är något mera än levnadsstandard eller välbefinnande även om till exempel ekonomi påverkar förutsättningarna för ett gott liv.

Mycket av det som livskvalitet består av går inte att mäta

i pengar: Det handlar om relationer, familj, vänner och känslan av hemmahörighet. Eller till exempel känslan att man har makt över sitt eget liv eller att man har ett sammanhang där man blir sedd. Mycket av det är sådant som man kanske inte alltid tänker på och som man tar för givet.

Men nu ber vi dig att fundera över det! Och bästa sättet att få veta hur du upplever ditt liv är att låta dig berätta!

” Ett bra samhälle är ett samhälle som möjliggör för dess medlemmar att leva ett gott liv.

Aristoteles.

Verktuget i projektet Livskvalitet i landet Laxå handlar om samtal. Projektledaren leder samtalet enskilt eller i en liten grupp. Du behöver inte på något sätt förbereda dig inför samtalet, det räcker att du är dig själv. Tänk dig ett vanligt samtal vid köksbordet med en bekant - du får vara så ärlig och rak som du är samtidigt som du får välja vad du vill berätta.

Vi vill till exempel veta vad

du uppskattar mest i ditt liv, vad du drömmer om och hur ser du på framtiden. Om du vill kan du även sätta ord på de utmaningar som du lever med. Vi vill även höra dina tankar om villkor för ett bra liv i Laxå kommun och ge förslag på vad vi kan tillsammans göra för att få bättre livskvalitet för oss som bor i kommunen. Projektledaren kommer att göra anteckningar under samtalet, delar av samtalet kan även spelas in ifall du samtycker.

Syftet med samtalen är att få en samlad bild på hur livet ser ut i Laxå kommun och vad det goda livet består av för dem som bor och verkar i kommunen. Kommuninvånarnas perspektiv kommer att utgöra grunden för framtida medborgardialog.

Samhällets uppgift är att möjliggöra för dess medlemmar att leva ett gott liv. Även om livskvalitet är en subjektiv upplevelse finns det en mängd olika mättningsbara faktorer som påverkar livskvalitet. Sådana faktorer kan handla om materiell levnadsnivå, hälsa, utbildningsnivå, boendemiljö, arbetssituation, miljö, både ekonomisk och fysisk trygghet och politisk delaktighet.

Några av faktorerna har direkt koppling till kommunens uppdrag – det arbete som politiker och kommuntjänsteper-

Vad är livskvalitet för dig? Att ta en soffan? Nu kommer kommuninvån-

Linda Wallgren leder Laxå kommuns projekt Livskvalitet i landet Laxå. Hon ska försöka komma till tals med 10 procent av kommuninvånarna.

soner gör tillsammans. Men i beslut som berör många är det viktigt att flera får komma till tals och har möjlighet att påverka besluten. Att ha inflytande är en del av den sociala dimensionen av social hållbarhet.

När det gäller kommunens utveckling är det nödvändigt att ha kommuninvånarna med på samma resa. Strategier och andra måldokument hotas att förbli döda dokument om man inte har förankrat det hos befolkningen. Ännu bätt-

härlig vandringstur i skogen med familjen eller softa med kompisar i arna till tals!
Foto: Pavel Koubek

re är om de som bor i kommunen kan vara med från början till slutet: att sätta ord på problemet och tillsammans skapa en åtgärdsplan och följa processen tills de formella besluten har tagits. En sådan medskapande process möjliggör egenmakt, känslan att man har makt över sin egen situation.

Projektets mål är en ökad känsla av delaktighet och inflytande i frågorna som har med kommuninvånarnas livskvalitet att göra. Tillsammans sätter vi ord på problemen och skapar en handlingsplan för åtgärder! Vi vill skapa ett engagemang hos kommuninvånarna för att ta tag i våra gemensamma utmaningar och förvalta resurserna så att de verkligen bidrar till bättre livskvalitet för oss alla!

Vi vill att begreppet egenmakt och dess innehåll ska bli vår gemensamma ledtråd: att vi tillsammans har makt

FAKTA

Det finns en bred

konsensus att människornas livskvalité beror på:

- Materiell levnadsnivå (inkomst, konsumtion, förmögenhet)
- Hälsa
- Kunskaper inkl. utbildning
- Boende
- Personliga aktiviteter (betalt och obetalt arbete, arbetsresor, fritidsaktiviteter, osv)
- Politisk deltagande
- Sociala relationer
- Miljö (nuvarande och framtida)
- Trygghet (ekonomisk och fysisk)

FAKTA

Intervjuprojektet

- Resultatet ska publiceras, hur är ännu inte klart.
- Man får vara anonym om man vill.
- Projektet bjuder in till samtal på olika teman.
- Tanken är att utforma Laxåbornas egen samlade berättelse.

över vår situation. Tillsammans har vi nycklar till bättre livskvalitet i landet Laxå!

16 nya lägenheter nyproduceras i Laxå

Nu nyproducerar Laxåhem 16 lägenheter i Laxå tätort. Det är bostäder som färdigställs i den tidigare förskolan Linnea på von Boijgatan 12 och i före detta vandrarhemmet på Linnéagatan 2.

På von Boijgatan byggs fyra lägenheter med nyproduktionsstandard, varav två med två rum och kök och två med tre rum och kök. En av tvåorna är redan uthyrd i skrivande stund.

– Det är mycket trevliga bostäder där tre av dem är i markplan med uteplats mot eftermiddags- och kvällssol, egen entré och en bilplats. En är belägen på andra våningen med balkong i samma läge som uteplatserna, säger Mattias Looström, vd på Laxåhem/Laxå kommunfastigheter.

Lägenheterna är klara för inflyttning i maj och den som är intresserad är välkommen att höra av sig till Laxåhem.

– Först till kvarn gäller!

Tvåorna är 57, respektive 81 kvadratmeter stora och kostar 6 275, respektive 8 878 kronor i månaden.

Här på von Boijgatan 12 är fyra nya lägenheter inflyttningsklara i maj.

Treorna är på 89, respektive 85 kvadratmeter och hyran för dem är 9 727, respektive 9 463 kronor i månaden.

Gamla vandrarhemmet på Linnéagatan 2 byggs om till bostäder vilka även här har nyproduktionsstandard. Ombyggnaden sker i två etapper där varje etapp omfattar sex lägenheter.

Varje uppgång får två ettor, två tvåor och två treor.

Ettornas yta är 44 kvadratmeter, med 5 243 kr i månads hyra, tvåorna är på 77 kvadratmeter och kostar 6 652 kr/månad och treorna är 77 kvadratmeter till en kostnad av 8 130 kronor i månaden.

– Lägenheterna har nyproduktionsstandard, med diskmaskin, kaklade badrum, egen tvättmaskin och torktumlare samt parkettgolv i sov- och vardagsrum.

De första bostäderna i uppgång A är inflyttningsklara i juli. Även här gäller först till kvarn.

Är du intresserad? Hör av dig till Laxåhem, 0584-47 35 00, eller gå in på hemsidan www.laxahem.se och anmäl dig!

Gamla vandrarhemmet på Linnéagatan 2 förvandlas till sex lägenheter med nyproduktionsstandard.

Vännernas fyrmannaband med äldre rocklåtar på repertoaren: Måns Jinnestrand, keyboard, Elias Bichis, elgitarr, Isak Wiberg, sång, och Sirre Selvaratnam,

Det kokar av skaparkraft

Alina Winberg och Wilma Rajala, årskurs 7 på **Centralskolan i Laxå**, lär sig sjunga. De anmälde sig till nystartade Kulturskolan i höstas och undervisas nu två gånger i veckan av sin lärare Joakim Jern, under **Coronatider på distans från Allaktivitetshuset i Laxå** där Alina och Wilma sitter, till lärarens musikstudio i en källare i bostadsområdet Rosta i Örebro.

– Det är roligt med sångundervisning, säger Alina Winberg, vi vill särskilt satsa på att lära oss att sjunga höga, ljusa toner och att lära oss hantera andningen rätt.

Flickorna är bästa kompisar sedan flera år och tyckte båda att det var bra att anmäla sig till Kulturskolan när nu chansen fanns sedan vårterminens start att lära sig sjunga.

– Vi har inte direkt någon

förebild, säger Wilma Rajala. Vi sjunger gärna lite popaktig, modernare musik.

En annan elev som får undervisning på distans är Leon Sundkvist, 12 år.

Han spelar gitarr och har som andra intresse att spela in filmer på fritiden tillsammans med lillebror Melvin och sina vänner. De ordnar allt i samband med det, manus, skådespel, rekvisita och redigering.

– Vi kan hålla på med en film i flera dagar. När det är klart visar vi den för våra föräldrar, säger Melvin.

Även i filmskapandet är Joakim Jern ett stöd. När det gäller att utveckla kunskaper om redigering och olika filmtekniker.

Klasskompisarna Elias Bichis, Måns Jinnestrand, Isak Wiberg och Sirre Selvaratnam i årskurs 7 startade ett band bara

trummor. Foto: Sanna Söderström

Revyteatergänget skriver sketcher. Från vänster: Anna Nyström, Ella Lönnström, Leon Sundkvist, Ester Skoglund, Alisa Nyström och Maja Karlsson. Foto: Patrik Larsson

Alina Winberg och Wilma Rajala, årskurs 7 på Centralskolan lär sig sjunga på distans. Foto: Selfie av Alina och Wilma

Leon Sundkvist har gitarrlektion över nätet tillsammans med läraren Joakim Jern som är i sin studio i Örebro. Foto: Sanna Söderström

när elever kulturskolar sig

för kul. Nu ses de regelbundet för att lära sig mer i källaren på Kulturskolan.

– Vi spelar gärna äldre rocklåtar, säger Måns Jinnestrand som är självlärd på piano och spelar keyboard i bandet.

Låtar de övat in är Bryan Adams Heaven och Queens Bohemian Rhapsody. Elgitarrist i bandet är Elias Bichis, Sirre Selvaratnam spelar trummor och Isak Wiberg sjunger.

Bandet har ännu inget namn

men har spelat för publik på Lovkul under februarilovet. Då framförde de Heaven.

Teater är också något som lockar i Kulturskolans utbud. På torsdagskvällar träffas sex elever i mellanstadiet årskurserna 4–6 på Centralskolan för att skriva ihop en nummerrevy. Gänget träffas i Kunskapens hus och började redan förra våren för att göra ett uppehåll under hösten. Den

här vårterminen betyder slutspurt. Teatergruppen har kommit långt med sina manus och var redo att sätta upp revyn i maj och spela för publik. Nu skjuts förmodligen premiären upp till efter sommaren. Ledare är Patrik Larsson, till vardags inköpare på Stellana Plast i Laxå och med en gedigen erfarenhet från amatörteater. Han var med i Laxårevyn och har även spelat teater i Närkeberg och Askersund.

FAKTA

Kulturskolan är ett samarbete mellan Laxå kommun och Studieförbundet Vuxenskolan. Här erbjuds alla barn från årskurs 4 till årskurs 9 kostnadsfri undervisning i instrument och sång, teater, film, poddradioproduktion och inspelningsteknik.

Kulturskolan är flexibel och hörsammar önskemål och utvecklar nya idéer. Kulturskolan finns i Allaktivitetshuset.

Med anledning av Covid 19-smittan sker undervisningen på distans där så är möjligt.

Laxå bowling rullar vidare

Glassälskare, matvänner, boulefantaster och bowlingfreaks lär få sitt lystmäte när Niklas och Viktoria Jinnestrand nu tagit över Laxå bowling.

Bowlingkloten fortsätter rulla som vanligt men nu kompletteras rörelsen med satsning på kvällsrestaurang, glassbar och bouleanor.

Med en gedigen bakgrund i det kommersiella köket vill Niklas Jinnestrand erbjuda Laxåbor och tillresande enkel och god mat i trevlig miljö kvällstid.

– Jag har jobbat i branschen i 20 år, var med och startade Burger King i Laxå 2005 och ser nu fram emot att kunna bjuda matintresserade gäster trevliga middagsmenyer. Vi

avser inte att servera dagens lunch eftersom här redan finns flera lunchställen, berättar han.

Sedan de övertog verksamheten har Jinnestrands under våren nu förvandlat innergården på baksidan av den 1 200 kvadratmeter stora fastigheten till en serveringsyta sommartid med bouleanor.

– Vi tänker oss evenemang med större sällskap, där boulespel och god mat kombineras. Tanken är också att engagera band och bjuda på levande musik. Tillstånd att servera alkohol har vi.

Glassälskare får sitt lystmäte när Laxå bowling dessutom öppnar Laxå glassbar i ett samarbete med Klings glass i Mariestad.

Laxå glassbar öppnar den 1 maj med glass från Klings glass i Mariestad.

– Från den 1 maj serverar vi inte bara styckeglass utan kan även erbjuda kulglass, mjukglass och fina glassrätter. Vad sägs om en chokladbomb?

Niklas Jinnestrand.

Enkel och god mat vill Jinnestrands bjuda på.

Frukt och grönt är specialiteten i Laxå Food Supermarket. Amer Kazaber har satsat på en speciell kylavdelning där grönsaker och frukt mår bra.

Amer och Amal storsatsar

Efter två år i Laxå har Amer Kazaber och Amal Obeid gjort sitt livs största satsning: En egen butik, Laxå Food Supermarket, i hörnet Tavernagatan-Postgatan i Laxå och i en lokal som stått tom i sju år fram till den 15 januari då Amer och Amal öppnade sin affär.

– Vi träffades i Stockholm 2013 och kom hit till Laxå 2018, säger Amer, som studerade ekonomi i sitt hemland.

De två har båda skapat sig ett nytt liv i Sverige. Amal har tidigare bott i Malmö och arbetat på ett grossistföretag i matvarubranschen.

– Det företaget distribuerar livsmedel i hela Skandinavien och det är min samarbetspartner nu.

Amer Kazaber och Amal

”Folk tycker det är roligt att det är liv i butikerna runt torget!

Obeid har särskilt satsat på frukt och grönt i sin butik och bland annat investerat i en speciell kylanläggning för att hålla varorna fräscha. Om läget mitt emot Laxås stora matbutik tvärs över torget säger han:

– Det går inte att konkurrera med Icas stora utbud, men när det gäller frukt och grönt håller jag ett bra pris!

Amer och Amal känner att de fått ett bra stöd från sin kundkrets.

– Folk här är trevliga och snälla! De tycker det är roligt att det är liv i butikerna runt torget!

Kontaktfamilj – uppdrag som ger mycket tillbaka

Trygga vuxna sökes! Uppdraget är att ta emot ett barn i sitt hem, en eller två helger per månad och ibland under lov. Det är socialtjänsten i Laxå kommun som är uppdragsgivaren.

– Vi har ett behov av kontaktfamiljer, säger Arnela Bogaljevic, förste socialsekreterare i Laxå kommun. Den kan bestå av en eller flera vuxna som lever under stabila förhållanden och har tid, intresse och känslomässigt utrymme att ta emot ett barn med olika behov i sitt hem och kunna ge det stöd och stimulans.

Att kunna hjälpa ett barn ger mycket tillbaka. Det behöver dessutom inte innebära en stor omställning i det liv en familj normalt lever. Mamman i en kontaktfamilj i Laxå kommun berättar:

– Vi är en helt vanlig familj och vi tar emot ett barn var tredje veckohelg och det är inte svårt! Barnet får vara med oss i allt vi gör. Våra ungar gör sällskap med sin skolkamrat, som det är i det här fallet, hem från skolan på fredagseftermiddagen och så är vi tillsammans, från fredagsmys med tacos till söndagsbak av sockerkaka. Vi gör utflykter, åker och handlar och lever som en vanlig familj.

När det finns ett barn som socialtjänsten tror passar får kontaktfamiljen viss information om barnet och dess behov. Familjen får sedan bestämma om man vill åta sig uppdraget. Blir det så träffar man barnets

Kontaktfamiljen hjälper barnen när det behövs och en Bamsekram är aldrig fel!

föräldrar och barnets socialsekreterare. Även barnet kan vara med. Efter det beslutas om uppdraget ska inledas.

– Vi har tidigare varit familjehem åt en tonåring som bott hos oss på heltid. Det var första gången som vi engagerade oss på det här sättet och det var en positiv upplevelse som gav mycket igen och där vi fick en ung människa som vän för livet!

När frågan kom om att ställa upp igen, den här gången som kontaktfamilj, var det naturligt att säga ja.

– Det känns bra att kunna

” Det känns bra att kunna hjälpa och i vårt fall behövde föräldern avlastning.

hjälpa och i vårt fall behövde föräldern avlastning och det kan vi ge. Vi har en mycket bra relation till vårt kontaktbarns förälder.

Om man är intresserad av att bli kontaktfamilj gör socialtjänsten en utredning som ska ge en god bild av familjen för att socialtjänsten ska kunna göra en matchning mellan familjen och ett barnet som behöver en kontaktfamilj.

– När uppdraget sedan inleds gör socialtjänsten en vårdplan och en genomförandeplan där uppdraget beskrivs, säger Arnela Bogaljevic.

– Då det kommit i gång träffas barnet, barnets föräldrar, kontaktfamiljen och socialtjänsten minst en gång var sjätte månad för en uppföljning och omprövning av insatsen.

Uppstår svårigheter ger socialtjänsten kontaktfamiljen stöd. Så sker även om det behövs hjälp i kommunikationen med barnets föräldrar.

FAKTA

Att bli kontaktfamilj

Om du vill anmäla ditt intresse för eller vill ha mer information om vad det innebär att vara kontaktfamilj ring till socialtjänsten på tel: 0584-473 150. Kontaktfamiljen får en ekonomisk ersättning i form av ett arvode och omkostnader.

BOKTIPSET

Anna-Sarah Eriksson Lefebvre, biblioteksassistent på Laxå bibliotek bjuder på några bra lästips:

Vad ser du nu

av Cilla Naumann

Här får läsaren följa Anna. Men aldrig utifrån hennes eget perspektiv, utan utifrån hennes dotters, faders, makes och väninnas bild av henne. Genom deras olika tolkningar målas ett porträtt fram av en egensinnig, stark och stundvis plågad kvinna. Det är ett intressant författargrepp, och kan ge upphov till existentiella frågor. Väl värd att läsa, och svår att lägga ifrån sig.

Under Vintergatans alla stjärnor

av Camilla Davidsson

En intelligent feelgoodroman! En första del i en serie om fyra fristående böcker om Emma. Utmattad av karriärlivet i Stockholm beger hon sig till London, där förälskelsen Eric bor. Men tiden i London blir inte som Emma har tänkt sig. Med insikten om att något måste förändras, ger hon sig därför ut på en pilgrimsled. Under Vintergatans alla stjärnor är lätt att sträckläsa. Tur att det finns tre till böcker om Emma.

Hus och hem

av Helle Helle

Anne och hennes sambo har köpt ett hus i hennes barndoms samhälle. Läsaren får följa Annes till synes triviala vardag. Med små och konkreta medel ges uttryck för stora känslor och en inre längtan. En mörk underton kommer fram i den vardagliga stiltjen. Framför allt porträtteras livet kring att försöka få ett barn.

Lysande utsikter för Tiveden Americana

Sveriges största Americana-festival växer fram i Sannerud. I varje fall om vi får tro Joacim (Jocke) och Mia Cleryd, ägare till Tiveds Lanthandel och medarrangörer till sommarens stora händelse in spe: Tiveden Americana.

– Det här är den plats på jorden som är mest "country", säger Joacim. Här kan man vara sig själv och klara sig själv.

Idén att arrangera en Americana-festival växte fram förra året när den amerikanske singer- and songwriter-artisten Drew Young från New Orleans gästade Tivedstorp med sitt band. Han föll pladask för atmosfären och menade att platsen var precis den han länge sökt för att arrangera en festival där man bjuder på traditionell musik från USA.

Åke Lundström, Live at Heart, Örebro, engagerades, liksom Laxå kommuns kulturchef Tomas Dahlberg.

Pengar var först stötestenen, det kostar att kontrakta band från över there. Men Leader Mellansjölandet bidrog med 600 000 kronor och Region Örebro plussade på med 75 000 kronor, för att man i samband med festivalen skulle kunna arrangera en låtskrivarworkshop. Kommunen skrev avtal med Robbie Dunnes studio i Alfta, som är beredd att ställa den till låtskrivarnas förfogande några dagar före festivalhelgen som planerades, och fortfarande i skrivande stund

Luripompa i Sannerud blir en scen för Tiveden Americana, förhoppningsvis i sommar, annars 2021!

Foto: Tiveds Lanthandel

Drew Young kommer från New Orleans med sitt band och fixar Louisiana BBQ.

planeras, till den 10–11 juli i år med reservation för att den eventuellt kan flyttas till augusti.

Allt var klappat och klart – tills coronan drabbade oss, gränserna stängdes och Folkhälsomyndigheten satte p för sammankomster med fler än 50 deltagare.

Men än har inte arrangörs-

Joacim och Mia Cleryd på Tiveds Lanthandel utlovar hamburgare och bluegrass till sommaren.

Foto: Tiveds Lanthandel

gänget kastat in handduken. Vi ska ta beslut i slutet av maj, säger Åke Lundström. Och Jocke och Mias inställning är att köra trots begränsningar, förutsatt, förstås, att mötesgränsen åter blir 50 personer.

– Sker det kan vi köra, säger Jocke Cleryd. Vi har en fantastisk lineup med artister ute i Europa, och därifrån är det inga problem att ta sig!

Drew Young meddelar att han tänker komma, flyg går fortfarande mellan New Orleans och England.

– Jag kommer! Många har lagt ner mycket tid och engagemang och jag ser verkligen fram emot att kunna genomföra detta, säger Drew Young från sitt hem i New Orleans. Om publikgränsen fortsatt är 50 personer, kan vi köra konserter varje kväll hela veckan!

Drew Young lovar att bjuda på mer än musik. Han tar på grillförklädet och lagar Louisiana BBQ, bjuder på brisket, rökt bringa à l'américaine. Han tänker även göra korv!

Skulle man nu vara tvungen att ställa in årets begivenhet helt så blir festivalen av 2021.

– Jag tror, även om vi inte kör förrän nästa sommar, så kommer vi om ett par år vara Sveriges största Americana-festival, avslutar Jocke Cleryd.

Anders från Laxå blev karnevals- general i Amerika

Anders Wikström
avbildad i föräldra-
hemmet i Ramunde-
boda. I bakgrunden
syns målningen
"Aztekkvinnan".
Han hämtade en
del inspiration och
motiv under resor i
Mexiko.

I USA lär man betala 5000 dollar, cirka 50000 kronor, för hans tavlor. Här i Sverige är han okänd.

Hur många av kommunens invånare har hört talas om Anders Wikström, son till bruksförvaltaren på Laxå bruk och lagd i en vagga på Lassåna herrgård 1854?

Hur många känner till att just densamme formade karnevalernas karneval Mardi Gras, som hålls varje år i New Orleans?

Hur många vet att han särskilt lyftes fram som nyskapare av denna tradition vid Louisiana-stadens 300-årsjubileum så sent som 2018?

Nu är han rykande aktuell! I sommar knyter hans födelsebygd honom åter till sig när Tiveden Americana arrangeras med inspiration och hjälp av musiker i New Orleans och en samtida utställning planeras på Laxå bibliotek.

Anders Wikström var en mångsidig man med ett brokigt och framgångsrikt liv. Han var näst yngst i en syskonskara på elva barn och lär som femåring ha lekt med självaste Karl XV i sandlådan när denne var på besök i landskapet och övernattade på Lassåna.

Anders, som av familj och vänner kallades Adde, undervisades av en informator i hemmet fram till 1864 då han inackorderades i Örebro för att börja på Karolinska högre allmänna läroverket. Han visade tidigt konstnärliga anlag och hans älsklingsämne i skolan var teckning.

I övrigt gav han inte mycket för sin skoltid. Han var av känslig natur och hade vid ett tillfälle agats av skolans rektor så illa att han svimmade av. Brottet som föranledde bestraffningen var han oskyldig till.

Den händelsen präglade hans liv och han föredrog för

Lassåna herrgård som den såg ut 1870 när Anders Wikström och hans familj bodde där.

"Palmettos in City Park", New Orleans, 1900.

Anders Wikströms tid till sjöss inspirerade hans måleri. Han hämtade ofta sina motiv från sjön och båtlivet. Här ses "Fishing boats", "Fiskebåtar". Olja på canvas. Foto: Neal Auction Company 2019

framtiden att hellre lita till sig själv och gå sina egna vägar.

1869 är pinan i skolan slut och Anders Wikström blir sjöman. 1871 tar han i Gävle hyra som jungman på skeppet "Peru."

Nu börjar några år till sjöss. Pojken från Lassåna rundar Kap Horn, far till Lima, lastar guano och går tillbaka samma väg. Stannar till i Antwerpen, går på museer och beundrar tavlor av Rubens, Rembrandt och van Dyck.

Under den tid som sonen varit till sjöss, flyttade föräldrarna från Lassåna till Ramundeboda gård.

Anders Wikström stakar ut sin yrkesframtid och går en utbildning till sjökaptan på Navigationskolan i Gävle. Han förlovar sig med Gävle flickan Anna Linde. Föräldrarna är nöjda att sonen stadgat sig, men deras Adde skulle åter gå sin egen väg.

En besvärande närsynthet gjorde att han inte passade så bra att föra fram båtar i sjötrafik. Han avvisade förslaget att bli båtbyggare och beslutade sig för att bli konstnär. Det gillade inte släkten och inte fästmän heller, hon slog upp förlovningen!

Nu började Anders Wikström på olika konstnärsskolor, men rastlös styr han åter kosan ut på havet. New York är destinationen. 1882 befinner han sig i Florida och skriver brev hem till sin syster. Han utvecklar sina tankar om var han ska slå ner sina bopålar och menar att han aldrig skulle vilja bo någon annanstans än i Sverige för det är det bästa landet på jorden. Om tre år kanske, var han hemma.

Men. Det är nu äventyret börjar.

1883 är Anders Wikström i New Orleans, en stad på över 216 000 invånare och känd i hela södra USA för sina årliga

karnevalståg. En tillfällighet gör att han kommer i kontakt med en man, en svensk som utarbetar förslag och skisser till karnevalen i staden. Denne råkar insjukna när han arbetar med sitt uppdrag. Han får hjälp av Anders men avlider och konstnären från Laxå får ensam slutföra arbetet. Det går så bra att han får ansvaret att på egen hand utforma karnevalen året därpå.

Hans första egna karneval äger rum 1885. Därefter förnyas kontraktet år från år, innan det till slut permanentas.

Temat i Anders Wikströms första karneval var Aeneiden, berättelsen om den trojanske hjälten Aeneas av Vergilius. Den framställdes i tablåer och drogs fram på gatorna på stora flata vagnar.

Att skapa en karneval tog fyra månader och hans förmåga att teckna snabbt var till stor hjälp. Han lade ner mycket arbete på förstudier och karnevalsorganisationen snålade inte på medel.

Ett år skickades Wikström till Sverige för att förbereda ett tåg med fornnordiskt motiv. Han for också till Paris för beställningar av olika slag. Skisserna var översiktliga och inspirerande och rika i detaljer så de klubbar, "krewes" som byggde tåget kunde lätt få till farkosterna efter Wikströms intentioner.

Anders Wikström tyckte att arbetet med karnevalerna var roligt och givande och han fortsatte med det till sin död 1909.

Denne karnevalsgeneral var oupphörligt en produktiv konstnär och målade parallellt med sitt uppdrag, genomförde resor i Louisiana, till Kuba och Mexiko där han letade motiv. Han engagerade sig även i det konstnärliga livet i New Orleans och bildade Artists association of New Orleans, i vars

En av skisserna till karnevalståget 1904. Draken symbolisar "D" i alfabetparaden. Foto: Carnival collection, Louisiana Research Collection, Tulane University

Mermaid cabinet, ett magnifikt mahognyskåp, dekorerat med Anders Wikströms bilder 1900–1905. Skåpet finns på det Moderna museet i New Orleans, NOMA. Foto: New Orleans Museum of Modern art

Inslag från årets karneval i New Orleans 2020. Foto: louisianatravel.com

konstskola han var teckningslärare under tolv år.

Anders Wikström hade starka rötter i hemlandet och i svenskt landskapsmåleri, och han återvände regelbundet för att ta del av vad som hände i konstvärlden. Då passade han även på att besöka sina konstnärskamrater och föräldrarna i Ramundeboda, vars omgivningar han skildrade i åtskilliga verk.

Det var staden New York som gav honom det sista uppdraget i livet. Han engagerades som konstnärlig ledare för festligheterna apropå 300-årsminnet av Hendrik Hudsons upptäckt av New Yorks hamn.

Anders Wikström hann med att skissa upp festtåget och utarbeta detaljer innan han avled i en njursjukdom, 55 år gammal. Anders Wikström begravdes i New Orleans.

Källa: "Konstnären Anders Wikström Stora Lassåna -New Orleans", en uppsats av Bertil Wetter, publicerad i Bergslag och bondebygd 1955.

Med benäget bistånd av Klas Wetter, barnbarnsbarn till Anders Wikströms syster, Bärsta gård, Lekeberg. Klas Wetter ställer frikostigt sina bilder till förfogande så att utställningen om Anders Wikström på biblioteket kan bli verklighet i sommar. Om utställningen inte kan genomföras på grund av restriktioner i samband med coronapandemin genomförs den 2021.

FAKTA

Mardi Gras i New Orleans är världens mest berömda karneval. Säsongen börjar på trettondagsafton och fortsätter till midnatt på fettisdagen. Veckan före kulminerar firandet med parader som arrangeras av speciella klubbar (krewes). Mardi Gras firades första gången 1781.

Karnevalerna växer och får ett genombrott i storlek, elegans och teknik 1886 med Proteus parad Visions of Other Worlds. Här gjorde Anders Wikström sin debut som karnevalskonstnär.

Ny siluett på byns himmel

Hasselfors har fått en ny siluett. Ett jättebygge färdigställs nu innanför grindarna till Setra group, ett justerverkshyveri, en investering på över 300 miljoner kronor.

Investeringen ger effektivitetsförbättringar och ligger i led med företagets strategi att öka andelen förädlade produkter.

– Vi ska framåt i värdekedjan, säger Jonas Fintling, platschef. Vi ska förädla mer för att kunna leverera produkter för att bygga i trä, en marknad som vi ser växa i hela världen idag. Genom att bygga ett justerverk med integrerad hyvel vidgar vi våra marknader.

Med den nya anläggningen på plats beräknas enheten i

Hasselfors producera 345 000 kubikmeter trävaror. Hyvlade produkter kommer utgöra cirka två tredjedelar av den totala produktionen.

– Det här är ett stort steg för vår enhet i Hasselfors, vi ökar vår konkurrenskraft både i Sverige, Europa och övriga världen. Vi kommer kunna utöka och förbättra vår produktportfölj och tillgodose våra kunders önskemål i än högre grad, vilket vi verkligen ser fram emot!

Justerverkshyveriet provkör under maj månad och tas i drift efter semestern. Den nya anläggningen innebär inget ökat behov av personal, men är en investering som innebär att sågverket i Hasselfors har en säkrad framtid.

Bakom stabbläggaren av träskulptören Sven- Göran Niklasson reser sig det jättelika byggnadsverket, 135 meter långt.

Plastpåsholkar efter leder minskar nedskräpning.

Skärpning i naturen: Släng inte skräp!

Barrskogsdoften är intensiv vårens första varma dag efter vandringsleden vid Östra Laxsjön. Solen lyser på vägvisnings- och informationskyltar och – på allsköns skräp som ligger i anslutning därtill, lite inskjutet under några grangrenar som för att inte synas.

– De flesta människor som vistas i skog och mark i vår kommun sköter sig och tar med sig

sitt avfall hem, säger Sebastian Fall, turistguide i Tiveden. Men hur tänker de människor som lämnar skräp så här, säger han.

Sebastian Fall har under sina turer efter lederna lagt märke till fler skräphärdar.

– Jag vill vädja till allmänheten att aldrig slänga skräp i naturen! Vi har fantastiska omgivningar med vår nationalpark Tiveden och alla sjöar och skogar runt om i vår kom-

mun. Allt det ska vi vara rädda om.

För att underlätta renligheten i naturen planerar Laxå kommun sätta ut holkar med plastpåsar där man kan förse sig med en påse när man vistas ute i skog och mark för att slänga eget skräp i men också för att kunna ta upp det andra lämnat efter sig. Det är Håll Sverige Rent som tagit initiativet till holkarna och resultatet visar att nedskräpningen minskar där holkar satts upp.

Systrar lockar med läckerheter

Systrarna Maria Wass, Laxå, och Jessica Harlén, Vretstorp, hade en dröm om att öppna kafé tillsammans. Mitt i livet blir den drömmen verklighet! Den 1 juni välkomnar de kaffesugna gäster till Sockenstugan i Ramundeboda.

– Vi hade en vision om hur vi vill ha vårt kafé, säger Maria Wass. Det ska vara ett ställe där ekologiskt och välsmakande kaffe serveras och där det är hög kvalitet på bakverken som till största delen är hembakade.

Även miljön där kaffet avnjuts är viktig.

– Jag har besökt sockenstugan några gånger tidigare som gäst på midsommar, men nu när jag varit här och ska forma anläggningen efter våra intentioner, ser jag hur fantastiskt fint det är här och vilka möjligheter som här finns!

Systrarna har förändrat stugan en del inför öppnandet, men vill inte avslöja alltför mycket i Vårt Laxå.

– Vi vill det ska bli en över-

Sockenstugan i Ramundeboda slår upp portarna för ett nytt kafé den 1 juni. Systrarna Maria Wass och Jessica Harlén är de ny kaféägarna, som satsar på ekologiskt kaffe läckert hembakat bröd. Foto Maria Wass

raskning för gästerna när vi slår upp portarna.

Under säsong ska kafét hållas öppet dagligen mellan 10 och 18. Men systrarna Wass-Harlén planerar även ta emot besökare under höst och vinter.

– Vi ställer i ordning ett rum som har öppen spis där vi ska göra iordning mysiga sittplatser för att ta emot gäster i mindre sällskap.

Sockenstugan i Ramundeboda är ett inarbetat turistmål som ligger strategiskt vid E 20 och rastplatsen

vid Bodanesjön. Många förbipasserande stannar till för att ta del av den medeltida miljön.

– Långväga bilister är förstas en stor kundgrupp men vi vill också vända oss till människor som bor runt om, till kommuninvånare och folk i grannkommunerna som Askersund, Hallsberg Kumla och Lekeberg.

Det nya kafét i Sockenstugan håller öppet till den 30 augusti.

Emelie Alexandersson satsar på kafé och e-sport i Laxågallerian.

E-sport tar plats i Gallerian

I två år har Emelie Alexandersson haft planer på att starta ett e-sportkafé. Nu förverkligas idén i Laxågallerian.

I maj öppnar anläggningen som har en kafédél och en del med sportsimulatorer i golf, basket och fotboll.

– Min första tanke var att göra något för barn och ungdomar. Jag vill också kunna erbjuda en trevlig miljö för

företagsevent där man kan komma samman för roliga arrangemang, berättar Emelie Alexandersson.

I anläggningen planeras simulatorer för golf, fotboll, jakt, rally och speldatorer.

– Tanken är att företag ska kunna hyra in sig för gruppkonserter och kunna erbjuda fem- och tiokamper. Här har vi planer på att samarbeta med Stars biljard.

Robert Bruus har spelat på de yppersta musikscenerna i världen. Här efter ett framträdande på BBC Proms i Royal Albert Hall i London.

Foto: Nikolaj Lund

”Med Robert försvinner en del av Svenska Kammarorkesterns historia. Han har varit med oss under lång tid och byggt upp orkestern och gjort den till vad den är idag. Robert är överhuvudtaget en medarbetare att glädjas över, gör alltid sitt bästa, är alltid på plats och är glad och positiv. Dessutom är han stor och stark och mångkunnig! Hur det ska gå när han slutar är svårt att veta!”

Gregor Zubicky, konstnärlig ledare Örebro Kammarorkester

Robert Bruus med kamraterna i Svenska kammarorkestern uppradade på Vasabron framför Konserthuset i Örebro. Robert Bruus längst till höger.

Foto: Nikolaj Lund

Uniform: frack Instrument: fiol Arbetsplats: världens scener

Han har spelat på de fina konsertscenerna i hela världen. På BBC Proms i Royal Albert Hall, London, i New York, Tokyo, Salzburg, Wien, Berlin, Cleveland, Madrid, Bryssel, Essen och Paris. Med flera. Dessutom medverkar han på 90 cd-skivor tillsammans med sin franska 1800-talsfiol och de 38 arbetskamraterna i Örebro Kammarorkester. Hans arbetsuniform är frack.

Robert Bruus i Sandbäcken började spela fiol när han var 6 år. Efter en framgångsrik karriär som musiker och 33 år i Svenska Kammarorkestern går han i pension i augusti.

Robert Bruus från Sandbäcksen i Finnerödja är violinist i Svenska Kammarorkestern. Han har haft Örebro konsert-husscen som arbetsplats sedan 1987 och varit med på den resa som förvandlat orkestern i den europeiska provinsen Örebro till en musikalisk institution av världsklass.

Han började sin karriär på dåvarande kommunala musikskolan i Laxå, som leddes av hans pappa Weine, tidigare regementsmusiker, klarinettist, på I 5 i Östersund.

– Jag var 10 år när vi kom hit, men jag hade ju börjat spela fiol redan som 6-åring och följt med pappa så fort regementsmusikkåren spelade. Jag tyckte det var kul.

Robert Bruus hanterade flera olika instrument under sin musikskoletid i Laxå.

– Vi startade källarband, jag spelade trummor och saxofon i en blåsorkester och var med i storband. Jag fortsatte spela under gymnasietiden på Alléskolan i Hallsberg och tog sam-

tidigt fiollektioner av Tibor Fülep.

Musik som yrke hägrade och Robert Bruus utbildade sig på Kopparbergs högre musikskola i Falun och därefter Musikhögskolan i Malmö.

– Jag jobbade i orkesterdiktet på Stadsteatern i Malmö och senare på Östgötateatern. 1987 kom jag till Örebro och Örebro kammarorkester.

1995 bildades Svenska kammarorkestern och vägen mot musikalisk excellens tog sin början under dirigenten Thomas Dausgaards ledning.

– Vi spelade in allt av Beethoven och i det arbetet formades vårt unika tonspråk och ”sound”.

Många blev överraskade att en så liten ensemble kunde spela så att det låter som en hel symfoniorkester.

New York Times recensent

skrev efter ett gästspel: ”Tonspråket är överraskande och nytt. Sjuder av liv och kraft.”

Robert Bruus jämför en elityrkesmusiker med en elitidrottsman.

– Man måste arbeta med musiken hela tiden, öva teknik och oupphörligen sträva efter bästa möjliga resultat och utmana sig själv. Sex timmar med fiolen nästan varje dag är vad som gäller.

Han arbetar både hemifrån och i det egna rummet på konserthuset och förstås på scenen. Tiden under våren med coronapandemin har dock varit speciell.

– Vi hann precis hem från konserter i Paris, Bryssel och Essen, sedan ställdes allt in och nu streamar vi musik live över nätet, vilket just nu innebär att jag övar på Mozarts klarinettkvintett.

Livet som violinist i Svenska

Kammarorkestern har inneburit många rika erfarenheter. Att spela på Nobelfesten känns särskilt speciellt och andra oförglömliga minnen är konserten i Frauenkirche i Dresden och den i San Sebastian.

– Det är fantastiska platser och helt makalösa upplevelser! I musiken har jag haft min hobby och stora intresse som yrke, jag har fått vänner över hela världen och sett fantastiska platser.

Den 25 augusti är Svenska Kammarorkesterns framträdande, som skulle ha ägt rum i Schleswig Holstein, inställd. Den skulle blivit den 60-åriga Robert Bruus sista.

– Den konserten blir inte av, men det gör min pension! Nu kan jag tänka mig att frilansa och spela i olika konstellationer, all möjlig musik, inte bara spela det man serveras. Sedan har jag ju mina fritidsintressen, gården, hästarna och jakten. Jag är engagerad i Nationella viltolycksrådet och åker på trafikskadat vilt.

FAKTA

Robert Bruus bästa råd

till unga människor som vill ägna sig åt musik:

1. Se till att ha kul!
2. Testa olika instrument!
3. Lär dig rätt från början vilket, förutsätter tillgång till utbildade musiklärare.
4. Öva en kvart om dagen i stället för en timme innan musiklektionen.
5. Spela i grupp.
6. Det blir roligare och roligare ju mer du spelar!

Till föräldrar: var beredd på att tjata! Det är övningen som ger färdighet.

FRÅGAN

Hur klarar du dig i Coronatider?

Sonja Andersson, Laxå:

– Det får gå, jag får hjälp av mina barnbarn att handla. Jag bor i eget hus och klarar mig själv och jag har varit med om så mycket redan att jag inte är särskilt nervös för smittan.

Johnny Leinonen: Marin och fritid, Laxå:

– Vi är upp 25 procent i försäljning sedan årsskiftet och jag har nyss anställt fyra personer på heltid, så coronakrisen drabbar inte vårt företag som andra branscher. Förmodligen kommer folk att semestra hemma och var kan man vara säkrare från smittan än på sjön?

Marita Toftling, Linne & Lump, Laxå:

– Vi har färre besökare än vanligt, men har klarat oss ganska bra hittills eftersom de flesta kunderna kontaktar oss via nätet och inte behöver besöka oss. Det har också hänt att kunder sms:at och swishat pengar och vi har ställt ut varan utanför dörren.

Helena Bellander, Laxå:

– Jag klarar mig rätt så bra. Jag kan jobba hemifrån om så skulle behövas. Men det är tråkigt att inte kunna träffa mamma, pappa och övriga familjen som man vill.

Småberättelser blir konst i Hasselfors

Man kan ringa en konstnär, beställa ett offentligt konstverk och sätta upp det på angiven plats. Men, det finns andra sätt att gå tillväga, att låta människor som bor på orten medverka med sina berättelser för att på så vis styra konstverkets utformning.

Så har hasselforsborna gjort. I vinter har byalaget och andra boende, träffats för att tala om hemorten, om livet där, minnen, drömmar, förhoppningar, historia och framtid.

Målet är ett skapa ett konstverk som ska uppföras på Nygatan. Arbetet går under namnet Konstprojektet Nygatan i Hasselfors.

Det är konstnären Katja Aglert, Stockholm, som lett samtalet. Projektet är en fortsättning på Laxå kommuns samarbete med Statens konstråd då kommunen fick hjälp med att formulera en konstplan. Samarbetet förlängdes och utmynnade i Hasselforsprojektet.

– Vi vill satsa på konst som förankras hos människor som bor i Hasselfors, säger Tomas Dahlberg, kulturchef i Laxå kommun.

Mikrohistorierna fångades upp vid tre workshops då hasselforsbor kom samman för att delge sina berättelser.

Träffarna gav en del reflektioner, bland annat vikten av att konstverket talar till alla åldrar, inte minst de unga, och har något att säga kommande generationer.

Schablonmässigt tror man

Berättelserna om Hasselfors blir collage. Runt bordet från vänster: Malin Hallqvist, Caroline Selvin, Inger Odheim, Börje Lindberg och, med ryggen mot kameran, Katja Aglert och Cristina Söderberg. Foto: Johanna Theander

Rundvandring i Hasselfors på jakt efter dess själ. Katja Aglert samtalar med Inger Odheim och Börje Lindberg.

kanske att ett konstverk ska vara en skulptur eller en målning, men ett konstverk kan också vara något annat som engagerar alla åldersgrupper och som inte bara relaterar till dåtid utan även framtid, som graffiti eller projektion på en vägg.

Nästa steg är att, med stöd av

Statens konstråd, utforma ett konstprogram med kriterier och villkor som ska gälla vid upphandlingen.

– Den ursprungliga planen var att ha en konstnär på plats i höst, men vi får vara beredda att lägga in vissa brasklappar under vägen på grund av corona, säger Tomas Dahlberg.